

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Biblioteca Centrală
Regională

Hunedoara-Deva

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVII nr. 800

joi 29 aprilie 1965

8 pagini 25 bani

ZIUA SOLIDARITĂȚII INTERNAȚIONALE A CELOR CE MUNCESC

Întreaga omenire muncitoare sărbătorește la 1 Mai ziua solidarității ei de luptă pentru o viață mai bună, pentru pace și progres social.

Ziua de 1 Mai 1965 găsește poporul român angajat cu toate forțele sale constructive în munca pentru împlinirea cu succes a planului de 6 ani, a sarcinilor desăvârșite ale construcției socialiste.

De bogată în succese și împliniri este cronică anilor construcției socialiste pe meleagurile României! Socialismul a triumfat deplin și definitiv în orașele și satele țării. S-a desfășurat și se desfășoară o vastă activitate constructivă al cărei rezultat este creșterea forțelor de producție ale țării, dezvoltarea economică a tuturor regiunilor. Într-o perioadă de numai 5 ani — 1960—1964 — forța industrială a țării s-a dublat, realizându-se un ritm mediu anual de creștere de 14,8 la sută, față de 13 la sută cât fusese stabilit în planul șesenal. Deosebit de important este că au cunoscut o creștere accelerată principalele ramuri ale industriei moderne — industria energetică, chimică, constructoare de mașini, care dau astăzi aproape jumătate din întregul volum al producției industriale.

Un element caracteristic al politicii de industrializare promovate de partid îl constituie introducerea tot mai largă a tehnicii avansate. A avut loc un amplu proces de reutilizare a întreprinderilor vechi și de înzestrare a celor noi cu mijloace tehnice moderne. Crește necontenit preocuparea pentru îmbunătățirea calității produselor, cerință esențială pentru obținerea de noi succese în dezvoltarea economică a țării.

Încheierea procesului de cooperativizare socialistă a deschis căi largi pentru punerea în valoare a tuturor posibilităților de sporire a producției agricole.

Ca urmare a creșterii producției industriale și agricole, a eficienței activității în toate ramurile economiei, sporite necontenit venitul național. S-a ridicat nivelul de trai al populației, au cunoscut mari succese învățămîntul, știința, arta. Realizarea școlii de 8 ani ca școală de masă, obligatorie, absolvirea școlii generale și medii de un număr tot mai mare de copii și tineri, dezvoltarea corespunzătoare a școlilor profesionale și tehnice, a învățămîntului superior, care formează cadrele necesare economiei și culturii socialiste aflate în continuă înflorire, relevă proporțiile luate de învățămînt în anii puterii populare.

Marile realizări ale poporului nostru sînt rodul politicii științifice a Partidului Muncitoresc Român, politică de împlinire consecventă a industrializării socialiste, de dezvoltare intensivă a producției agricole, de maximă valorificare a resurselor țării, în interesul bunăstării tuturor celor ce muncesc. Întreaga activitate a partidului oglindește fidelitatea față de învățătura marxist-leninistă, capacitatea de a o aplica în mod creator la condițiile țării noastre, de a ține seama de cerințele specifice fiecărei etape istorice și de a îndrepta eforturile poporului în direcțiile hotărîtoare.

Cu nestrămutată încredere în partid, strîns uniți în jurul Comitetului său Central, oamenii muncii așteaptă cu neîntărit interes cel de-al IV-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român, știind că el va trasa drumul luminos al țării noastre pe o nouă și importantă perioadă de timp, va deschide noi perspective de progres în toate domeniile de activitate. Congresul va face bilanțul marilor realizări obținute de popor, sub conducerea partidului, în perioada 1960—1965 și va adopta directivele privitoare la planul de dezvoltare a economiei naționale pe 1966—1970 și planul de 10 ani pentru dezvoltarea energiei, care vor deschide noi perspective pentru propășirea continuă a României socialiste.

Colectivele a numeroase fabrici și uzine — în rîndurile cărora își înscriu numele oțelarii și furnaliștii reșițeni și hunedoreni, constructorii de tractoare, chimiștii, textiliștii, constructorii de pe șantiere — raportează cu mîndrie succesele obținute în întrecerea socialistă în întîmpinarea Congresului partidului și a zilei de 1 Mai. O intensă activitate pulsează pe ogoarele patriei. Tărînimea, lucrătorii din G.A.S. și S.M.T. muncesc cu avînt pentru a asigura, prin lucrări de bună calitate, dobîndirea de recolte bogate.

În școli și laboratoare, în instituțiile culturale cadrele didactice, oamenii de știință, lucrătorii pe tărîmul artei desfășoară o muncă rodnică pentru a îmbogăți cu noi realizări tezaurul cultural al patriei socialiste.

Succesele poporului nostru în dezvoltarea construcției socialiste reprezintă contribuția sa activă la întărirea sistemului mondial socialist, la creșterea influenței socialismului în întreaga lume.

De 1 Mai 1965, pe toate meridianele globului pămîntului

ONIȚA GLIGOR

Președinte al Comitetului Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

(Continuare în pag. 7-a)

Oameni ai școlii

MATEI AUGUSTIN

Cele câteva ipostaze în care l-am cunoscut pe profesorul Matei Augustin de la Școala medie „Emil Racoviță” din Cluj ne-au ajutat să desprindem un raport care aparține, deopotrivă, matematicii și pedagogiei. Să rulăm filmul ipostazelor și raportul va apare de la sine.

Prima ipostază. Oră de consultație. În fața profesorului, care suride calm, se află o elevă din clasa a V-a B și tatăl acesteia.

— Știu și eu puțină matematică, spune tatăl, dar zadarnic am încercat s-o ajut pe fiica mea. Problema aceasta nu se poate rezolva decât prin algebră.

— Să încercăm s-o ajutăm împreună! Credeam că vor urma explicații. Au urmat însă întrebări:

— Tu ai înțeles câte animale sînt cu totul?

- Da, 36 de animale.
- De unde știi?
- Fiindcă sînt 36 de capete.
- Și câte picioare?
- 100
- Ce trebuie aflat?
- Cîți porci și câte găini sînt.
- Bine. Să presupunem că toate aceste animale ar avea numai câte două picioare...

Am devenit atent. Este corectă întrebarea, sub aspect pedagogic?

— Înțelegi?

Eleva dă din cap că nu. Cred și eu: cum să înțeleagă cînd e vorba de porci cu două picioare? Dar ceea ce urmează este și mai ciudat:

- Ai fost la cîră?
- Da.
- Ai văzut animale dresate?
- Da.
- Ei, și porcii din problemă sînt dresați. Cînd fluiet, se ridică în două picioare. Cîte picioare, de purcel și de găină, ating deci pămîntul?

Porcii dresați? Corespunde aceasta metodei aritmeticii? Nu e o rupere de realitate? Se pare că nu, fiindcă eleva, zămbind imaginii purcelușilor bipezi, răspunde:

— Sînt 36 de capete, deci 72 de picioare.

— Foarte bine. Și câte picioare au rămas în aer?

— 100 — 72. Deci 28 de picioare.

Și eleva ride de parcă ar vedea cum dau porcii din piciorușe.

- Dacă sînt 28 de piciorușe în aer...
- Inseamnă că sînt 14 purceluși.
- Și câte găini.
- 36 — 14. Adică 22.

De data aceasta eleva ride de bucurie că a înțeles problema.

Aceasta a fost prima ipostază în care l-am cunoscut pe profesorul de matematică Matei Augustin. În a doua mi-a apărut 5 minute mai tîrziu, cînd eleva a plecat. Acum s-a adresat tatălui:

— Știu că o ajutați pe fetiță să-și rezolve problemele. Tocmai de aceea nu a izbutit să lucreze singură de data aceasta. Să presupunem că, de acum înainte, ați lăsa-o să lucreze mai independent. În acest caz...

A treia ipostază. Oră de aritmetică la clasa a V-a B. Problema dată: Un metru de sîrmă cîntărește 4/5 kg. Cît vor cîntări 2/3 m? Scoasă la tablă, o elevă explică: „Să presupunem că avem doar o treime de metru. Va cîntări de 3 ori mai puțin decît 4/5 : 3. Să presupunem acum că avem două treimi...”

De ce mi se pare atât de familiar acest „Să presupunem că...”. Este adevărat, că elevii împrumută modul de a vorbi al profesorului lor! Nu cumva, însă, de data aceasta, este mai mult decît un mod de a vorbi?

La această întrebare profesorul Matei îmi răspunde cînd se află într-o altă ipostază: l se ia un „interviu” într-un colț de cancelarie:

— Este un procedeu matematic clasic pentru rezolvarea problemelor: procedeu al falselor presupuneri.

Mă gîndesc că procedeu aparține, probabil, nu numai științei matematice dar, uneori, și celei pedagogice. Și pun o întrebare:

— Cum se explică succesul său, în munca instructivă și educativă? Care este secretul autorității de care vă bucurați?

Și iată că profesorul, atât de exigent cu elevii săi, nu poate răspunde. Este drept, întrebările sînt foarte stînjenoare pentru un om modest.

— Ce fel de secret? Nu știu nici un secret — spune el într-un tirziu. Îmi îndeplinesc doar sarcinile de dascăl, atât. Aici nu există secrete...

Aveți dreptate, tovarășe profesor. Munca dv. nu mi-a dezvăluit secrete, ci o certitudine, ascunsă dincolo de acel „să presupunem că...” Certitudinea pe care o voi exprima matematic, așa cum vă place dv: ați aflat că fracția realizării/posibilității este totdeauna subunitară. Posibilitățile elevului — ca și ale muncii noastre pedagogice — sînt totdeauna mai mari decît realizările, pentru că întotdeauna creșterea realizărilor duce implicit la creșterea posibilităților. Iar dv. împingeți mereu spre mărirea număratorului, făcînd să crească astfel neîncetat și numitorul.

ȘT. MICULESCU

ANA COLȚAN

De ani de zile profesorii Școlii medii „Gh. Șincai” din Capitală s-au obișnuit să o vadă în recreație pe colega lor Ana Colțan în capătul dinspre fereastră al mesei din cancelarie, inconjurată de cărți și caiete, de fișe, de reviste și ziare. Stă plecată asupra lor și, pînă cînd o cheamă clopoșelul în clasă, citește Ochiul urmăresc rîndurile sorbind fiecare cuvînt. Deseori revine asupra a ceea ce a citit, meditează, subliniază sau înseamnă ceva pe fișele și caietele sale.

Pasiunea ei pentru literatură, pentru comorile folclorului, pentru frumusețea limbii noastre, perseverența cu care studiază, dorința sa de a fi la curent cu tot ce e nou, profesora Ana Colțan le transmite, generație de generație, și elevilor săi. De fiecare dată cînd intră în clasă, cînd își începe ora, deși despre subiectul respectiv a mai vorbit de sute și sute de ori, i se pare că acum, în ora aceasta, în fața acestor elevi vorbește pentru prima oară.

— Cred — mărturisește tovarășa Ana Colțan — că în munca noastră, a pedagogilor, acesta este lucrul esențial: să reușești să fii mereu actual. Și sînt convinsă că, dacă te pasionează mai întîi pe tine ceea ce vrei să spui elevilor, nu se poate să nu-i cîștigi, să nu faci să le vibreze sufletul.

În acest an tovarășa Colțan predă literatura la toate clasele a XI-a ale școlii. Și la clasele umaniste, și la cele reale. Fie că vor studia chimia sau medicina, filologia sau electrotehnica, arhitectura sau construcțiile, toți elevii săi vor iubi literatura. Lecțiile pe care le ține în fața lor profesora Ana Colțan constituie pentru fiecare din ei o adevărată incintă, căci îi învață cu măiestrie să pătrundă înțelesul operelor literare, marea lor frumusețe.

— Vreau, spunea tovarășa Colțan, ca elevii mei să poarte cu ei, de-a lungul anilor, pasiunea pentru frumusețile cuprinse între paginile cărților, să fie capabili să se emoționeze în fața acestor frumuseți.

Este o dorință care, datorită muncii ei, îi va fi într-un totul împlinită.

M. CONSTANTIN

ION ENĂȘESCU

Cînd trece pe uliță cu pasul domol, din fiecare poartă i se dau binefete. Gospodarii îi string mina prietenește, tînerii îl opresc și-i cer sfatul, iar copiii, școlarii, îl înconjoară cu dragoste și respect.

De aproape 30 de ani omul acesta modest și entuziast, profesorul de științe naturale Ion Enășescu, își dăruiește cu pasiune întreaga forță și capacitate învățămîntului, sîdînd cu migală în sufletul copiilor sămînța înțelepciunii. Aici, în comuna Curtea din raionul Făget, lucrează mulți dintre foștii lui elevi. Dar oameni pe care i-a format el poți înțelni și în multe alte locuri ale țării. Adesea, în clipele de răgaz profesorul Ion Enășescu privește harta patriei căutînd satele și orașele unde se află „copiii” săi, cum obișnuiește să le spună. Cu fiecare în parte profesorul Enășescu stă și acum, după ani, de vorbă. Îi felicită pentru succesele lor, îi îmbărbătează, le dă sfaturi. Sertarele biroului său sînt pline de scrisori. Toate — semne de recunoștință, de dragoste și atenție, măturii concrete, emoționante de la cei pe care i-a educat.

Intr-o zi, printre scrisorile primite a găsit un plic gros. Înăuntru, o scrisoare cu vreo 20 de semnaturi. Erau foștii săi elevi din comuna Rădmănești, raionul Lugoj, în care funcționase în primii ani de profesorat. Foștii elevi îi vorbeau despre viața noastră pe care și-au clădit-o, despre casele noi, luminoase în care trăiesc, despre copiii lor care cresc sănătoși și frumoși. Mulți îi cereau părerea la ce școli să-i dea, spre ce profesii să-i îndrume. În altă scrisoare, o fostă elevă a sa, acum directoarea unei școli de 8 ani în care a lucrat și el cu ani în urmă, îl invita să vadă școala acum reînnoită, grădina în care pomii plantați de el au crescut mari și roditori.

Nu o dată scrisorile foștilor elevi ai tovarășului Enășescu sînt însoțite de daruri lucrate de mîna lor. Mare i-a fost, bunăoară, bucuria cînd, într-o zi, a primit de la un inginer care lucrează la Combinatul metalurgic din Reșița o colecție de gravuri în metal. De la un altul, pasionat geolog, o colecție de minereuri de fier. Un altul l-a anunțat într-o zi pe profesorul Enășescu că are de ridicat de la poșta un pachet voluminos sosit din Timișoara: unul din foștii lui elevi, astăzi medic, îi pregătise dascălului său o sumedenie de preparate pentru laboratorul de științe naturale.

Din toate darurile acestea primite de-a lungul anilor, profesorul Enășescu a amenajat, la Școala generală de 8 ani din comuna Curtea, un interesant muzeu pe care l-a pus la dispoziția elevilor săi de astăzi. Lună de lună, muzeul acesta se îmbogățește cu noi piese. Și pe fiecare profesorul Enășescu le prețuiește, le ocrotește ca pe niște comori dragi, nu numai pentru valoarea lor didactică, ci și pentru că toate sînt o părticică din viața și munca sa, toate-i dovedesc că sămînța învățării sîdită de el prinde roade bogate.

MARTA MIRON

ION DUȚULESCU

Pe tovarășul Ion Duțulescu, om cu pricepere la multe lucruri, îl cunosc bine locuitorii Țițeștilor, sat așezat pe dealurile argeșene.

Harnic director de școală, el conduce cu pricepere colectivul didactic asigurînd un nivel ridicat al instruirii și educării copiilor. Este cunoscut în toată regiunea preocuparea tovarășului Duțulescu pentru legarea predării de practica cooperativă agricolă de producție, pentru pregătirea elevilor ca lucrători fruntași în domeniul agriculturii.

Acum, de vreo cîțiva ani, tovarășul Ion Duțulescu a dobîndit o nouă pasiune. Mereu este văzut scotocind prin adîncurile pămîntului, răsfoind cărți și scrieri vechi, buchisind hrisoave, adunînd tot felul de obiecte rămase din bătrîni. A cercetat și multe manuscrise, catagrafii, hărți din depozitele Academiei, ale Arhivelor Statului, din diferite alte depozite din Pitești, Cîmpulung-Muscel etc. A adunat astfel peste 370 de documente privitoare la trecutul comunei, multe dintre ele avînd o vechime de peste patru secole. De la izvoarele scrise și-a îndreptat cercetările asupra monumentelor istorice, asupra unor mici dar concludente „șantiere arheologice”. Și astfel a putut urmări istoria satului pînă

departe în urmă, cu 3.500-2.800 de ani înaintea erei noastre, în vremea neoliticului mijlociu. Cu materialele arheologice și cu documentele de care dispune în prezent, învățătorul Ion Duțulescu va organiza, într-o sală a noului local al Școlii de 8 ani din Țițești, un muzeu al satului.

Dar pasiunea tovarășului Duțulescu pentru istoria satului natal nu se oprește aici. A sfîrșit aproape o lucrare despre școala din Țițești între anii 1630 și 1908. O altă lucrare pe care o pregătește vorbește despre activitatea unuia din pionierii aeronauticii românești — Dumitru Popescu (1867-1905), fost elev al școlii din Țițești, inventatorul cirmei balonului și al ornitopterului, un fel de aparat de zburat.

Preocupările tovarășului Ion Duțulescu sînt însă legate și de vremea noastră, ca și de viitor. În casa sa, un adevărat laborator, găsești diferite aparate meteorologice, tratate de fizică, chimie. Adeseori, seara, în jurul mesei sale de lucru se adună țărani cooperatori și disemul el despre viața lor de azi, despre viitorul pe care-l făuresc împreună.

GHEORGHE CRUCEANĂ

MIRCEA ATODIRESEI

Instalarea profesorului Mircea Atodiresei la conducerea Școlii generale de 8 ani din Tilmaciu a avut loc în condiții oarecum neobișnuite. Noul director nu era localnic, nu era nici măcar din regiune. Colectivul pedagogic, locuitorii Tilmaciului făceau tot felul de presupuneri, unii pripiti își exprimau chiar îndoielile...

Nu a trecut însă mult și toate îndoielile au fost spulberate. Mircea Atodiresei ascundea, în înfățișarea sa subțirețică și modestă, energii nebanalte, o deosebită capacitate organizatorică, șansa de a-i mobiliza și a-i stimula pe oameni într-o acțiune comună, bazată pe dezvoltarea și perfecționarea fiecăruia.

Activitățile desfășurate în școala pe care o conduce tovarășul Atodiresei, născute adesea din îndemnul lui și întotdeauna călăuzite de îndrumarea lui pricepută, au început să fie cunoscute acum și dincolo de raza raionului Sibiu.

— Școala de 8 ani din Tilmaciu? Obține rezultate deosebit de bune în desfășurarea experimentului privind predarea cu profesori de specialitate la clasele I-IV și în general pe linia modernizării procesului de învățămînt — spun tovarășii care lucrează la secția raională de învățămînt.

— Toată admirația pentru director și pentru munca școlii în general — afirmă directorul fabricii „Furul Roșu”. Școala profesională a întreprinderii pe care o conduc primește de la Tilmaciu ucenici tot mai bine pregătiți, din care vom scoate, fără îndoială, muncitori de nadejde.

Am stat de vorbă și cu tovarășul Atodiresei însuși. Reține în memorie, cu o exactitate prodigioasă, fapte, cifre și procente (am avut posibilitatea să verificăm aceasta în documentele școlare, deosebit de minuțios întocmite, care ne-au fost puse la dispoziție) și să ierarhizeze strict problemele în ordinea importanței lor. Evoluînd pe o linie sperant sinuoasă — de la analiza rezultatelor unui experiment privind predarea într-o formă nouă a părților de propoziție și a noțiunilor de științe naturale la valențele instructive și educative ale vizitelor în întreprinderi și apoi la necesitatea introducerii jocurilor sportive pe echipe în programele școlare de educație fizică — discuția noastră relevă remarcabila competență a directorului în domeniul dintre cele mai variate.

...Cu cîțiva ani în urmă, un necunoscut descindea din tren pînă în bucuria numirea sa ca director al Școlii de 8 ani din Tilmaciu. Oamenii se înțereau, făceau presupuneri... Acum nu-i rămasă să nu-l cunoască, să nu-l aprecieze în cuvinte pline de căldură. Directorul nostru — așa îi spun acum profesorii emeriti Mircea Atodiresei... Și tatarul li se pare că îl cunosc de cînd se știe.

AL. CIUCA

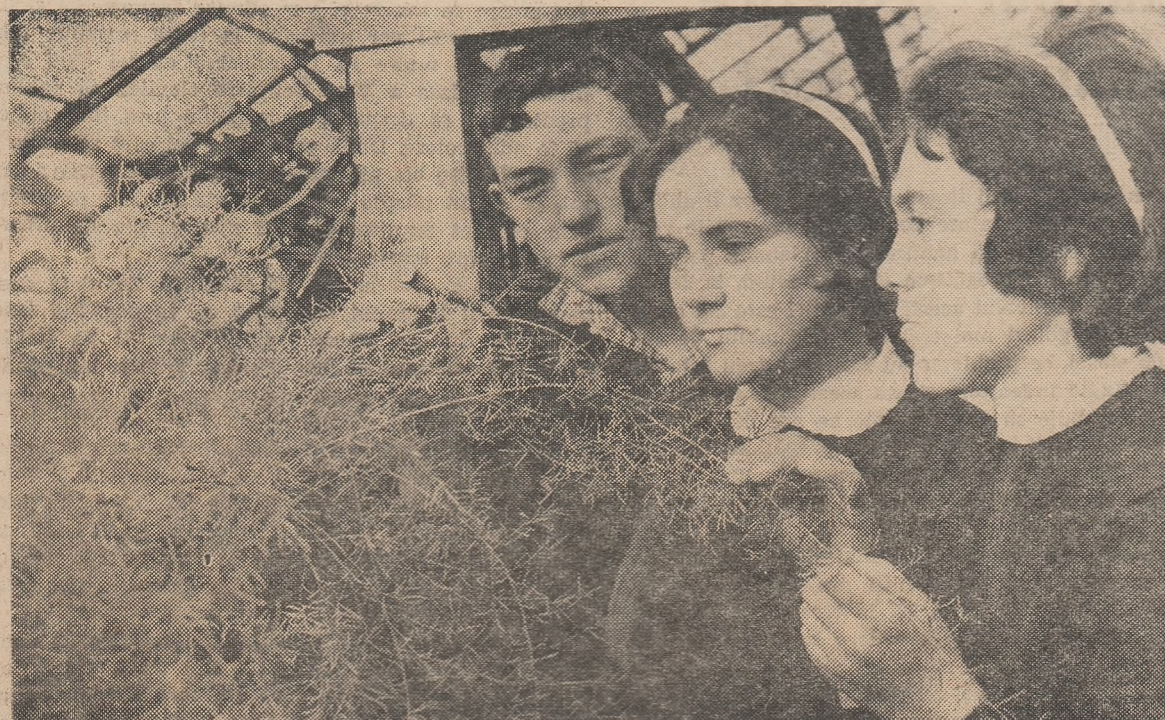
Ziua tineretului din Republica Populară Română

La lecție.

In bibliotecă.

In seră.

O zi minunată, în care iriază încă luminile sărbătorii lui 1 Mai — Ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc — a fost închinată tineretului. Expresie a înaltei prețurii aduse muncii și luptei pe care o desfășoară tinăra generație a țării noastre, a dragostei și a grijii cu care este înconjurată de întregul popor, ziua de 2 mai, Ziua tineretului din Republica Populară Română a devenit o sărbătoare dintre cele mai dragi ale poporului.

Minunaților ani ai tinereții le-a fost din totdeauna proprie dorința de a visa, de a desfășura uriașe energii, de a se infălcăra. Dar niciodată tinăra generație nu a avut în fața ei țeluri de o asemenea noblețe, sarcini atât de grandioase ca în anii construcției socialiste, după cum nici o altă generație din istoria țării nu s-a bucurat de asemenea uriașe posibilități de afirmare. Partidul a asigurat tinerilor din patria noastră toate condițiile pentru a-și împlini idealurile, pentru a se forma ca oameni demni și folositori țării, pentru a participa activ la viața obștească, pentru a-și dezvolta aptitudinile și a-și împlini multilateral personalitatea.

Profund devotat politicii partidului nostru, întregul tineret din fabrici, de pe ogoare, din școli, din facultăți, mobilizat de organizațiile U.T.M., răspunde grijii deosebite cu care este înconjurat prin muncă entuziastă, prin numeroase succese. „Tineretul țării noastre — spunea tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej — chează de nădejde a viitorului republicii, își pune cu însuflețire întreaga energie în slujba orânduirii socialiste“.

Trecind în revistă succesele obținute pe frontul măreței opere de fărâșire a unei vieți noi, tinăra generație se mindrește cu munca sa rodnică pe șantiere, în uzine sau în cooperativele agricole de producție, în pătrunderea tainelor științei contemporane, obține succese artistice și sportive lăudate în întreaga lume. Tinerii muncitori, antrenați în întrecerea socialistă, își aduc din plin contribuția la îndeplinirea planului de stat, la creșterea productivității muncii și reducerea prețului de cost, la îmbunătățirea calității produselor. Numai în anul care a trecut aproape 582 000 de tineri au participat la întrecerea socialistă, iar dintre aceștia 170 000 (cu 50 000 mai mulți ca în anul precedent) au fost declarați evidențiați. La satele tinerii muncesc cu hărnicie și dragoste pentru dezvoltarea și întărirea cooperativele agricole de producție, a tuturor unităților socialiste, pentru creșterea producției vegetale și animale, pentru împlinirea sarcinilor puse de partid cu privire la dezvoltarea sectorului zootehnic și la exploatarea rațională a parcului de mașini și tractoare.

Continuând tradițiile muncii patriotice, nenumărați tineri iau parte la acțiunile pentru înfrumusețarea orașelor și satelor, la construirea unor noi edificii social-culturale. Numai în anul trecut tinerii au strâns și trimis oțelărilor 285 000 tone de metale vechi, au sădit peste 3 200 000 de pomi fructiferi, au redat agriculturii — prin desecări, îndiguiri și defrișări — 16 000 ha de pământ. La aceste acțiuni participă larg sutele de mii de elevi și studenți care învață cu sîrguință în școli și facultăți, însușindu-și o temeinică cultură generală sau bazele unei profunde specializări.

Plin de grijă pentru pregătirea tineretului și răspunzând dorinței lui aprinse de a se cultiva, partidul a asigurat tot ce este necesar pentru dezvoltarea învățămîntului de toate gradele. În anul școlar în curs au fost cuprinși în învățămîntul de toate gradele peste 3 700 000 de elevi și studenți, cu 8 la sută mai mulți decât în anul școlar precedent. Numai în învățămîntul de cultură generală numărul elevilor ce frecventează școlile este de 3 321 000, în timp ce în învățămîntul profesional sînt înscriși 181 000 de elevi iar în învățămîntul tehnic și tehnic de maistri peste 67 000 elevi. Anul 1964 a înscris o dată istorică pentru învățămîntul nostru — generalizarea învățămîntului de 8 ani. Toți copiii între 7 și 16 ani sînt cuprinși în clasele I—VIII ale învățămîntului de cultură generală.

Întregul învățămînt, de la clasa I și pînă la terminarea facultății, este gratuit. Bugetul de stat pentru 1965 prevede pentru învățămînt suma de 5,7 miliarde lei, cu 565 milioane de lei mai mult decât în anul trecut.

În toate satele țării — din munții Maramureșului pînă pe țărmurile Mării Negre, de pe meleagurile Sucevei pînă pe malurile Dunării — întîlnești muncind cu abnegație și entuziasm mii de tineri învățători și profesori care au absolvit în anii aceștia școlile pedagogice sau facultățile ce pregătesc cadre didactice. Fiecare dintre ei a pășit la catedră cu încredere, dornic să contribuie la instruirea și educarea tinerei generații, fiecarea dintre ei a pornit la muncă să cu dorința de a-și pune în slujba școlii, a învățămîntului toată capacitatea, toată priceperea sa. Ei aduc o contribuție de seamă la formarea tinerei generații, crescîndu-i pe copii în spiritul dragostei față de partid, față de clasa noastră muncitoare, față de patria noastră socialistă, pregătindu-i să răspundă cu cinste cerințelor pe care le va pune în fața lor poporul nostru muncitor. În același timp, plini de entuziasm, învățătorii și profesorii tineri desfășoară, pe lingă munca lor în școală, o amplă activitate social-culturală, contribuind la răspîndirea cunoștințelor culturale-științifice, la pătrunderea culturii în masă.

Sărbătorirea Zilei tineretului are loc în condițiile în care toți oamenii muncii din țara noastră se pregătesc să întîmpine cu noi succese în muncă cel de-al IV-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român — eveniment de importanță istorică în viața partidului și a țării — care va face bilanțul marilor realizări obținute de poporul nostru, sub conducerea partidului, în perioada 1960—1965 și va adopta directivele privitoare la planul de dezvoltare a economiei naționale pe perioada 1966—1970 și la planul de 10 ani pentru dezvoltarea energiei, menite să deschidă noi perspective pentru propășirea continuă a României socialiste. Astfel, sărbătorirea acestei zile reprezintă pentru tinăra generație a țării noastre un prilej de a-și manifesta încă o dată devotamentul, atașamentul, dragostea pentru Partidul Muncitoresc Român, un prilej de a-și reînnoi angajamentul solemn că-și va dărui toată energia, întreg entuziasmul măreței opere de desăvîșire a construcției socialiste în patria noastră.

ÎN ULTIMA ETAPĂ

Teme și procedee

Recapitularea finală a materiei la fizică trebuie să depășească nivelul unei simple fixări a cunoștințelor dobândite de elevi în decursul anului școlar, ea fiind menită nu numai să consolideze aceste cunoștințe, ci și să contribuie la formarea gândirii fizice a elevilor. În înfăptuirea acestui scop joacă un rol foarte important atât fixarea tematicii pentru recapitulare, cât și procedeele pe care le folosim în cadrul ei.

Folosind experiența anilor anteriori, am ales pentru recapitularea finală teme care cuprind fenomenele esențiale studiate în decursul anului școlar. De exemplu, pentru clasa a VII-a m-am oprit la teme ca „Energia mecanică și cantitatea de căldură, transformarea lor reciprocă”, „Mașini termice cu ardere externă și internă”, „Fenomene optice ce au loc la suprafața de separație dintre două medii diferite: reflexia și refracția luminii”, „Tensiunea, intensitatea curentului electric și rezistența electrică”, relația dintre ele într-un circuit străbătut de curentul electric. Legea lui Ohm”. Printre temele pe care le-am ales pentru clasa a IX-a se numără: „Presiunea fluidelor în repaus și a celor în mișcare”, „Bazele fizice ale zborului”, „Bazele teoriei cinetico-moleculare cu aplicații la legile gazelor perfecte și la schimbarea stărilor de agregare”, „Cantitatea de căldură, măsurarea ei, căldură specifică și călduri latente specifice”, „Principiile termodinamicii”. „Importanța mașinilor termice în economia națională și în explorarea cosmosului”, iar printre cele alese pentru clasa a X-a: „Cimpul electric și cimpul magnetic în vid”, „Rolul substanțelor introduse în cimpul electric și cimpul magnetic. Inducția. Condensatoare, electromagneți”, „Curentul electric prin metale, lichide și gaze”, „Generatoare de curent electric”, „Centrale electrice”, „Legea lui Ohm pentru curentul continuu și curentul alternativ”, „Definiția principalelor mărimi din electricitate în Sistemul Internațional”.

În ceea ce privește procedeele de recapitulare, consider că unul din cele mai indicate este comparația, care permite reluarea într-o formă nouă și generalizatoare a celor studiate anterior. Iată, de pildă, cum îmi propun să desfășor, pe baza procedurii comparației, o lecție de recapitulare la clasa a VII-a, cu temă „Fenomene optice ce au loc la suprafața de separație între două medii: reflexia și refracția luminii”.

În prima etapă a lecției vom arăta cu ajutorul unor experiențe în ce constau cele două fenomene. Pentru aceasta vom fixa pe discul lui Hartl un semicilindru de sticlă.

Avantajul folosirii semicilindrului de sticlă constă în faptul că elevii vor putea urmări simultan ambele fenomene. Pentru o cit mai bună reușită a experienței, ea va fi efectuată în întuneric. Elevii vor putea observa că o parte din razele care formează fasciculul de lumină este reflectată de către suprafața feței plane a discului, iar restul își continuă drumul prin sticlă, fasciculul fiind deviat în punctul de incidență. Ei vor trage concluzia că, întâlnindu-se cu suprafața de separație dintre două medii diferite, razele de lumină își schimbă direcția. Ele se pot întoarce în mediul din care au venit (reflexia luminii) sau pot trece în celălalt mediu (refracția luminii).

Vom arăta apoi pe discul lui Hartl ce se întâmplă când fasciculul de raze cade perpendicular pe suprafața de separație a celor două medii: în acest caz direcția de propagare a razelor nu se schimbă, se schimbă numai sensul — în cazul reflexiei raze fiind întoarsă pe aceeași direcție, iar în cazul refracției continuându-și drumul în celălalt mediu, fără a fi deviată.

Voi trece apoi la enunțarea legilor reflexiei și refracției, cerind elevilor să le compare. Ei vor observa că prima lege se aseamănă la amândouă fenomenele: raza incidentă și raza reflectată, respectiv raza refractată, sînt în același plan. Analizînd apoi legea a doua, ei vor constata că fenomenul de refracție apare numai la corpurile transparente și translucide, pe cînd reflexia are loc la suprafața de separație cu orice mediu, intensitatea fasciculului de raze reflectate depinzînd de natura și forma suprafeței reflectante. Vom demonstra și acest lucru pe cale experimentală, așezînd pe fața plană a semicilindrului fișii din diferite materiale, hîrtie de diferite culori etc.

În legătură cu legea a doua a reflexiei, elevii vor observa și faptul că unghiul de reflexie este egal cu unghiul de incidență, pe cînd la refracția luminii unghiul de refracție este mai mic sau mai mare decât mediul al doilea este mai refringent sau mai puțin refringent decît mediul întîi.

În încheierea lecției vom întocmi la tablă o schemă menită să generalizeze noțiunile recapitulate.

Grupînd și sistematizînd cunoștințele, o asemenea schemă îi poate ajuta mult pe elevi să rețină ceea ce este esențial în tema respectivă.

Prof. IOSIF VARADI
Timișoara

Problemele complexe

În recapitularea pentru examenul de maturitate este deosebit de utilă rezolvarea unor probleme complexe, alese cu chibzuință, astfel încît să permită reîmprospătarea cunoștințelor studiate în clasele VIII-XI.

Cerînd aplicarea unor teoreme, a unor legi sau reguli din discipline diferite, problemele complexe îi ajută pe elevi să îmbine într-un singur tot cele învățate la matematică în anii școlărității și, în același timp, îi pun în situația de a-și dezvolta gîndirea logică, de a căuta soluții interesante, originale.

Pe de altă parte, rezolvarea problemelor complexe prezintă și un alt avantaj. Este vorba de un fapt pe care îl cunoaștem toți din experiența anilor trecuți — și anume, că deși unii elevi cunosc foarte bine chestiunile teoretice prevăzute în programa examenului de maturitate, ei se poticnesc în rezolvarea unor puncte mai dificile ale problemelor date la acest examen. Ba uneori avem surpriza neplăcută să-i vedem poticnindu-se chiar la probleme simple. Nu o dată aceasta este cauza rezultatelor slabe dobîndite de elevi la lucrarea scrisă sau la oral.

Cred că, pentru evitarea acestei situații, este bine ca în loc să recapitulăm cu elevii în mod izolat definiții și demonstrații rupte de domeniile lor de aplicație, să rezolvăm cu ei un număr cit mai mare de probleme. Evident, aceste probleme trebuie astfel alese încît să fie cit mai diferite și în conținut și în formă, așa ca elevii să nu se obișnuiască cu rezolvări șablon, ci să-i solicităm de fiecare dată la o contribuție creatoare în stabilirea relațiilor enunțate în textul problemei, ca și în aflarea soluțiilor. În felul acesta, problemele date spre rezolvare la examenul de maturitate nu-i vor găsi pe elevi nepregătiți și nu vom mai avea surprizele de care vorbeam mai sus.

Putem folosi în acest scop două căi a căror îmbinare se dovedește foarte utilă: vom rezolva cu ei cit mai multe probleme complexe în clasă, pe parcursul recapitulării (axînd chiar întreaga recapitulare pe rezolvarea unor asemenea probleme) și îi vom îndruma să folosească acasă, în munca lor individuală de pregătire, culegeri de probleme în care, pe lângă enunțul acestora, se găsește și rezolvarea lor detaliată. Culegerile de probleme îi familiarizează pe elevi cu unele artificii de calcul și cu unele moduri mai elegante de rezolvare și, în același timp, le prezintă probleme cu un conținut extrem de variat. Cele mai indicate sînt culegerile care dau rezolvările în partea de la sfîrșit, întrucît cele la care rezolvările se dau chiar după enunțuri îi tentează pe elevi să nu mai lucreze ei înșiși, ci să ia soluția „de-a gata”. Folosirea unor asemenea soluții este recomandată numai în unele cazuri — și anume, pentru elevii care au nevoie de mai mult ajutor la rezolvarea unor probleme mai dificile, cum ar fi reprezentările de funcții, problemele de geometrie în spațiu sau cele de geometrie analitică. Desigur însă că și în aceste cazuri îi vom îndemna pe elevi să încerce întîi să rezolve singuri problemele și numai dacă întîmpină greutăți mari să recurgă la rezolvările date în culegere.

Desigur, accentul pus pe rezolvarea problemelor nu trebuie să ne împiedice de a da atenția cuvenită clarificării chestiunilor teoretice care au rămas eventual insuficient înțelese de unii elevi. După un sondaj menit să ne arate care sînt aceste chestiuni, putem da lămuririle necesare mai ales în cadrul consultațiilor individuale, deoarece lacunele în pregătirea elevilor sînt de obicei foarte variate în conținut și dacă pentru elucidarea unei nelămuriri a unui elev ne-ar trebui doar unul sau două minute, în cazul unei clase de 30-40 de elevi am reține în mod inutil timp de o oră întreaga clasă tocmai cînd timpul devine mereu mai prețios.

Îmbinarea judicioasă a recapitulării chestiunilor teoretice cu rezolvarea unor probleme complexe alese cu grijă ne va ajuta să dăm elevilor o temeinică pregătire matematică.

Prof. ELENA SIBIANU

Clarificarea noțiunilor teoretice și analiza pe text

Necesitatea recapitulării finale a cunoștințelor îl obligă pe învățător ca, încă înainte de a trece la lecțiile respective, să cerceteze și să analizeze problemele pe care le prezintă în general pregătirea elevilor acum, la sfîrșit de an școlar: dacă nivelul acestei pregătiri este cel cerut de programă, ce goluri mai există în ansamblul de cunoștințe ale clasei, ce probleme au fost mai greu înțelese și nu s-au „fixat” îndeajuns. Toate acestea sînt necesare pentru că el trebuie să știe dinainte ce are de făcut în perioada recapitulării pentru a ridica pregătirea copiilor la nivelul indicat de programă, pentru a clarifica tot ce nu a rămas deplin înțeles în cursul anului, pentru a consolida temeinic toate cunoștințele.

Buna pregătire a recapitulării materiei îl obligă pe învățător să revadă el însuși întîi problemele care au făcut obiectul orelor de curs, să le treacă pe toate în revistă pentru a nu scăpa din vedere tocmai pe acelea asupra cărora se cuvine să stăruie, pentru a hotărî care sînt mai puțin importante și nu mai trebuie reluate. Căci și la clasele I-IV recapitularea materiei înseamnă nu revederea manualului din scoarță în scoarță, în aceeași manieră în care s-a procedat la orele de curs, ci reluarea

celor mai importante dintre ele, considerate într-un chip nou, într-o formă sintetică, accesibilă vârstei copiilor.

Privind în acest fel problemele recapitulării, am rezervat pentru repetarea gramaticii la clasa a IV-a 5 lecții: două pentru morfologie, două pentru sintaxă și una pentru ortografie și punctuație. În realizarea acestor lecții voi urmări permanent legătura dintre părțile constitutive ale gramaticii, pentru consolidarea deprinderilor de exprimare corectă în scriere și vorbire. Am grijă să asigur prin recapitulare clarificarea tuturor chestiunilor de gramatică — bineînțeles la nivelul clasei a IV-a — astfel încît elevii să poată face față cerințelor clasei a V-a.

Fiecare din lecțiile destinate revederii cunoștințelor de gramatică va începe prin repetarea noțiunilor teoretice și va continua cu analize pe text, care vor avea ponderea principală. Repetarea în prealabil a părții de teorie — definiții, clasificări etc. — însoțită de schemele respective, făcute pe tablă și prezentate pe planșe, mă va ajuta pe de o parte să sistematizez cunoștințele elevilor și pe de altă parte să mă asigur că ei au pătruns conținutul noțiunilor învățate și vor putea lucra corect în analizele pe text.

Prima lecție de recapitulare din șirul celor 5 pe care mi le-am propus va avea ca obiect părțile de vorbire care se schimbă după gen și număr (substantivul, articolul, adjectivul). Pentru buna ei desfășurare voi cere elevilor, în ultima oră de gramatică dinaintea recapitulării finale, să repete acasă cunoștințele respective. În ora de recapitulare, discutînd cu ei asupra noțiunilor revăzute acasă, voi alcătui concomitent pe tablă (copiii pe caiete) scheme referitoare la fiecare parte de vorbire. În cazul substantivului, de exemplu, după ce i se va da definiția, voi discuta problemele referite la felurile lui, la gen, număr, articulare (definiția, exemple, cum se recunosc etc.) și mă voi opri cu atenție asupra funcțiilor substantivului în propoziție, precizîndu-le și în schemă.

După ce voi discuta în același mod celelalte părți de vorbire, alcătuiind pe tablă schemele potrivite și scoțînd concluzia finală, voi prezenta planșe cu scheme pe care le voi afișa în clasă. Voi cere apoi să se scrie pe tablă (și în caiete) textul ales pentru analiză (mi-am propus pentru această oră ultimul alineat din textul de la exercițiul 174 („Vara cea luminoasă”, după Cezar Petrescu, pag. 209). Vom analiza în același mod alineatul al treilea de la sfîrșitul lecției „Cui i se cuvine recunoștința?” (p. 132). Voi da apoi elevilor o temă pe care s-o lucreze independent: să adauge articolul — hotărît și nehotărît, singular și plural — la sfîrșitul sau înaintea substantivelor dintr-un text.

Ora de recapitulare a părților de vorbire care se schimbă după număr, persoană și timp (pronumele, numeralul și verbul) se va desfășura în aceeași manieră ca cea prezentată mai sus. Ca temă pentru munca independentă voi cere ca verbul din propoziția: **Elevii repetă lecțiile** să fie pus la timpurile prezent, trecut și viitor, în cazul de pronumele respectiv la persoana I, a II-a și a III-a (singular și plural). Dacă îmi va permite timpul, voi cere să se facă același lucru cu pronumele în dativ.

Pentru lecția următoare — de repetare a propoziției — m-am oprit la propoziția: **Congresul al IV-lea al Partidului Muncitoresc Român va începe la 19 iulie 1965.** (Tabelul în care vor fi scoase cuvintele va cuprinde următoarele rubrici: cuvîntul; ce parte de propoziție este; felul ei; pe cine lămurește; la ce întrebare răspunde; prin ce parte de vorbire este exprimat). Vom analiza apoi — atît cit va permite timpul — propozițiile din ultimul alineat al textului de la pagina 133 și vom scoate concluzia. Ca lucrare independentă, elevii vor primi sarcina să alcătuiască o propoziție dezvoltată, cu toate părțile ei, pe care să o analizeze după tabelul indicat mai sus.

În ora următoare vom repeta fraza. Textul pentru analiză va fi: **Se apropie sfîrșitul anului școlar și elevii se gîndesc cum își vor petrece vacanța de vară. Unii vor merge în tabere și vor admira frumusețile și bogățiile patriei. Ei vor participa la toate acțiunile taberei și vor avea multe să povestească atunci cînd se vor întîlni în clasa a V-a.** Voi cere elevilor să sublinieze predicabilele, să despartă propozițiile prin linii oblice și să le numeroteze. După aceasta le voi cere să arate cum se leagă între ele propozițiile din fiecare frază a textului, care sînt părțile principale ale fiecărei propoziții și prin ce sînt exprimate, care sînt părțile secundare și prin ce sînt exprimate.

Vom trece apoi la un alt exercițiu. De data aceasta m-am oprit la textul din carte, de la pag. 213 (exercițiul 195). Analiza frazelor din acest text va fi făcută în modul arătat mai sus. Pentru munca independentă — analiza, după aceleași puncte a primei fraze din bucată „Schimbul de noapte”, pag. 45 din manual.

Ora de recapitulare a semnelor ortografice și de punctuație va cuprinde exerciții de recunoaștere și folosire a acestor semne în fragmente din diferite texte (Mesteșorul Nieu — pag. 70, George Enescu pag. 80. O faptă eroică pag. 117 ș.a.). După aceasta vom analiza folosirea semnelor ortografice și de punctuație dintr-un text alcătuit special în acest scop și scris pe tablă.

După ce vom scoate concluzia cu referire la semnele de ortografie și de punctuație, voi da o temă pentru munca independentă, în care voi cere elevilor să alcătuiască singuri un text și să folosească semnele ortografice și de punctuație învățate. Eventual le voi da și unul din exercițiile de la pag. 214. Munca independentă

A ANULUI ȘCOLAR

va fi controlată și apreciată. Voi încheia lecția cu îndrumări pentru vacanță.

Menționez că la sfârșitul fiecărei lecții de recapitulare voi face aprecieri asupra desfășurării ei și voi nota cîțiva elevi. Bineînțeles, ascultarea nu se va limita doar la aceștia, ci va cuprinde întreaga clasă.

Inv. A. ARION

Sprijin activ

În centrul atenției comitetelor sindicatelor din învățămînt, a organizațiilor sindicale din școli, stă în prezent mobilizarea cadrelor didactice pentru ridicarea calității muncii, pentru asigurarea condițiilor necesare îndeplinirii la un nivel ridicat a întregii activități din cel de-al treilea trimestru. În acest scop au fost alcătuite pretutindeni planuri de acțiune concrete, cu obiective legate strîns de specificul muncii, cu termene și răspunderi precise.

Asemenea obiective sînt stabilite, de pildă, în planul de acțiune al comitetului Sindicatului învățămînt Timișoara (președinte tov. Florea Piroi). Astfel, comitetul a organizat, pentru început, o ședință cu organizatorii grupelor sindicale, în care s-au discutat măsurile necesare pentru sprijinirea conducerilor de școli și pentru mobilizarea cadrelor didactice în vederea lichidării lipsurilor constatate în activitatea instructiv-educativă din primele două trimestre și pentru îmbunătățirea acestei activități în ultima perioadă a anului școlar. Ulterior, cu prilejul adunărilor sindicale ținute în fiecare școală, au fost supuse discuției membrilor de sindicat măsuri specifice situației din școala respectivă.

Pentru stimularea birourilor grupelor sindicale din școli la realizarea acestor măsuri și în scopul extinderii experienței pozitive, comitetul Sindicatului învățămînt Timișoara a planificat o serie de consfățiri cu organizatorii grupelor sindicale din școlile medii nr. 3, nr. 5, nr. 7 și nr. 8, ca și din școlile generale de 8 ani nr. 3 și nr. 12.

O acțiune deosebit de utilă prevăzută în planul de acțiune al comitetului Sindicatului învățămînt Timișoara este cea legată de sprijinirea directă a cadrelor didactice în realizarea la un nivel superior a recapitulării cunoștințelor. În acest scop biblioteca sindicatului întocmește liste cu materialul bibliografic pe tema recapitulării, liste care se afișează în toate cancelariile din școli. În același timp, biblioteca sindicatului pregătește un stand cu cărțile recomandate ca bibliografie pentru recapitulare, indicînd grupelor sindicale să organizeze și ele asemenea standuri cu ajutorul bibliotecilor existente în școli. Pentru completarea bibliotecii sindicatului și a bibliotecilor școlare cu literatura pedagogică necesară acestei perioade, comitetul sindicatului a luat măsuri atât pentru aducerea unora dintre cărți de la biblioteca Institutului de perfecționare a cadrelor didactice, cît și pentru procurarea altora prin C.L.D.C.

Un sprijin însemnat acordă comitetul sindicatului și muncii desfășurate de cadrele didactice în vederea realizării unei strînse legături a lecțiilor recapitulative cu practica. În acest scop s-a luat legătura cu sindicatele din diferite întreprinderi și gospodării agricole de stat în vederea organizării unor vizite cu elevii în aceste întreprinderi și gospodării. Vizitele care vor avea loc în această perioadă vor contribui nu numai la consolidarea și legarea de practică a cunoștințelor însușite la lecții, ci și la orientarea profesională a elevilor din clasele de absolvire.

Planul de acțiune elaborat de comitetul Sindicatului Timișoara este completat de numeroase măsuri luate din inițiativa organizațiilor sindicale din școli. Astfel, grupa sindicală de la Școala medie nr. 8, a mobilizat membrii de sindicat să se ocupe stăruitor de elevii rămași în urmă la învățătură, grupa sindicală de la Școala generală de 8 ani nr. 3 organizează săptămînal informări asupra materialelor de specialitate nou apărute, prezentînd recenzii asupra celor legate de perioada recapitulării, grupa sindicală de la Școala medie nr. 7 mobilizează cadrele didactice pentru realizarea unor consultații destinate elevilor claselor a VIII-a și a XI-a în legătură cu problemele pregătirii pentru examenele de absolvire etc.

În mod deosebit se preocupă grupele sindicale din școlile orașului, îndrumate de comitetul sindicatului, de ajutorarea cadrelor tinere, organizînd popularizarea experienței profesorilor cu un stagiu îndelungat.

Ca urmare a tuturor acestor măsuri, secția de învățămînt și conducerile școlilor primesc un sprijin eficient în acțiunea de antrenare a întregului corp profesoral pentru o muncă intensă, calificată, în această perioadă plină de răspundere.

Sprijinirea atentă, eficientă a muncii școlilor pentru încheierea cu succes a muncii din acest an se află și în atenția comitetului Sindicatului învățămînt Arad (președinte tov. Ion Tudosie). Cunoscînd în amănunt sarcinile care stau în fața cadrelor didactice, comitetul sindicatului le mobilizează la îndeplinirea exemplară a acestor sarcini, acordîndu-le în același timp tot ajutorul necesar. Este de subliniat, printre altele, grija pe care o manifestă comitetul sindicatului pentru a pune la dispoziția cadrelor didactice o serie de planșe care

oferă un bogat material ilustrativ pentru numeroase lecții de sinteză.

În același timp, comitetul sindicatului sprijină secția de învățămînt în pregătirea condițiilor pentru deschiderea anului școlar viitor. În acest scop birourile grupelor sindicale au fost îndrumate să ajute conducerile de școli în întocmirea documentației în vederea efectuării reparațiilor curente și capitale ale localurilor școlare. De asemenea, comitetul sindicatului sprijină secția de învățămînt pentru darea în folosință a 42 săli noi de clasă, se preocupă de amenajarea laboratoarelor și a dotării lor cu material didactic etc.

Colaborarea între comitetele sindicatelor și secțiile de învățămînt, între birourile grupelor sindicale și conducerile școlilor asigură o contribuție intensă a activului sindical la realizarea sarcinilor învățămîntului.

N. VASILE

Pe scurt

În aceste zile, la redacția noastră sosesc numeroase scrisori care vorbesc despre munca organelor de învățămînt și a școlilor pentru încheierea cu succes a cursurilor, pentru cît mai bună desfășurare a examenelor ca și pentru orientarea profesională a elevilor.

Bunăoară, tov. **Teofan Macovei** din Piatra Neamț ne relatează faptul că nu de mult învățătorii școlilor din oraș au dezbătut, în cadrul cercului lor pedagogic, problemele recapitulării finale a materiei. Referatul prezentat cu acest prilej, intitulat „Recapitularea cunoștințelor la sfârșit de an școlar”, a subliniat grija pe care trebuie s-o arate cadrele didactice pentru consolidarea celor însușite de elevi de-a lungul celor trei trimestre și pentru înlăturarea lacunelor care se mai fac vădite în pregătirea lor, indicînd și căile care pot fi folosite în acest scop.

Profesoara **Olimpia Dragoș**, din Baia Mare, ne vorbește despre experiența proprie în folosirea la clasele mari a lucrărilor de sinteză alcătuite de către elevi pe baza unui plan indicat de profesor. Cînd tema aleasă necesită o lucrare de amploare, cum a fost cazul temei „Evoluția romanului în literatura română”, dată elevilor din clasa a XI-a, problemele din plan sînt împărțite pe grupe de elevi. Astfel munca acestora se ușurează, iar tratarea temei poate merge mai mult în adîncime. „Folosindu-ne și de astfel de mijloace — bineînțeles — cu grija de a nu-i supraîncărcă pe elevi — ne scrie tovarășa Dragoș — asigurăm participarea activă a clasei la repetarea materiei, îi punem pe tineri în situația să treacă prin „filtrul” propriu problemele de literatură, ceea ce este foarte important în pregătirea pentru examenul de maturitate”.

Despre pregătirea elevilor din clasa a XI-a ne vorbește în scrisoarea sa și profesorul **M. Ion** de la Școala medie nr. 4 din Constanța. De la începutul trimestrului al III-lea, ne scrie prof. Ion, se desfășoară în școală, pentru acești elevi, meditații și consultații la obiectele din programa examenului de maturitate. De asemenea, în cadrul orelor de dirigiență elevii primesc îndrumări asupra modului în care să-și organizeze studiul individual, asupra celor mai bune procedee de învățatură ca și asupra modului cum să-și folosească în această etapă timpul liber, imbinînd studiul cu odihna.

Stringînd legătura cu părinții elevilor, dirigenții le dau și acestora sfaturi privitoare la condițiile pe care trebuie să le asigure fiilor lor în vederea unei cît mai bune pregătiri pentru examenul de maturitate.

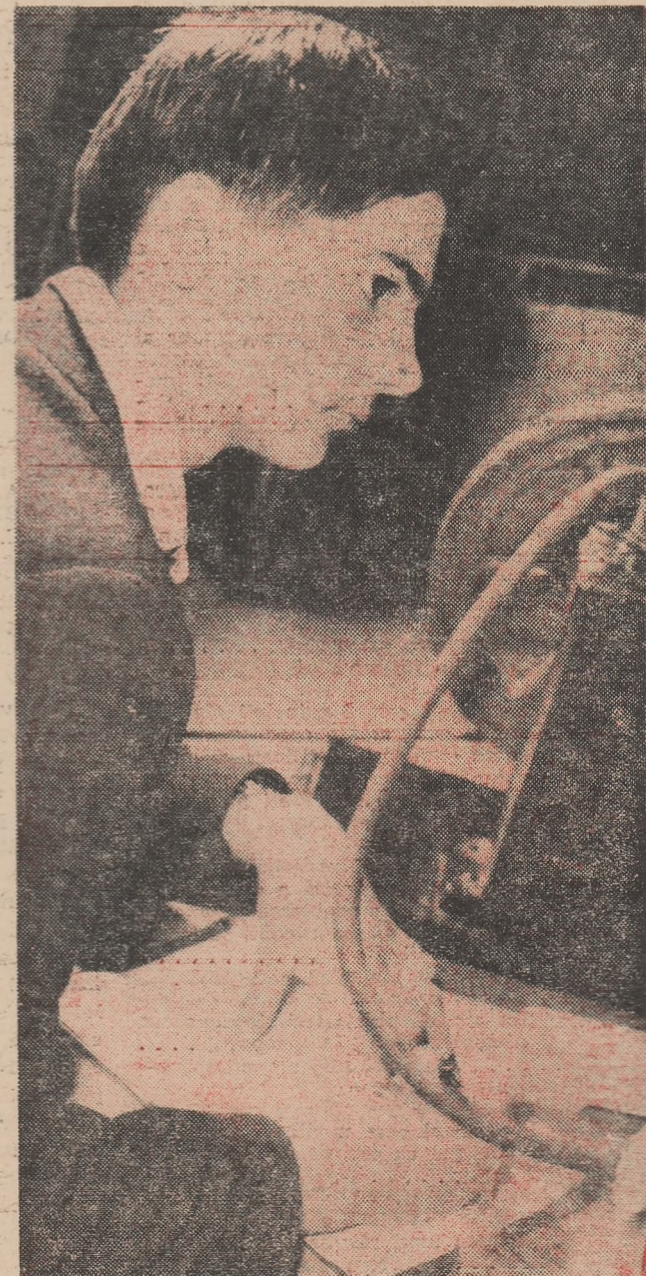
Într-o ședință a consiliului pedagogic ținută recent la Școala generală de 8 ani din comuna Lunca Bradului, ne comunică tov. **Aurel Trebici**, s-a discutat situația la învățătură a elevilor din clasa a VIII-a și s-au luat o serie de măsuri pentru desfășurarea cu succes a examenului de absolvire. Astfel, s-a stabilit să se organizeze ore de meditații și consultații, să se acorde o atenție deosebită în special elevilor care au o situație mai slabă la diferite obiecte, să se precizeze din vreme planurile lecțiilor recapitulative etc.

Și colectivul didactic de la Școala generală de 8 ani nr. 4 din Slatina inițiază în această perioadă, în colaborare cu organizația U.T.M., numeroase acțiuni menite să contribuie la buna pregătire a elevilor din clasele a VIII-a, ca și la orientarea lor profesională. De curînd, ne comunică prof. **Ilie Păun**, în școală a avut loc o adunare în care au fost analizate rezultatele obținute la învățătură de elevii claselor a VIII-a și li s-au dat îndrumări referitoare la felul cum trebuie să se pregătească pentru examene. S-a ținut de asemenea și o adunare cu părinții elevilor din clasele a VIII-a, în care aceștia au fost lămurii asupra ajutorului pe care trebuie să-l dea copiilor lor, asupra necesității de a le asigura îndeosebi acum un regim judicios al fiecărei zile. În cadrul adunării cu părinții au fost discutate și probleme legate de orientarea profesională a viitorilor absolvenți, cadrele didactice arătîndu-le spre ce profesii consideră că este bine să se îndrepte aceștia.

O preocupare susținută pentru orientarea profesională a elevilor, ne informează tov. **Aurel Iordache**, manifestă și colectivul didactic al Școlii medii din Găești. În colaborare cu organizația U.T.M., dirigenții au făcut în această perioadă numeroase sondaje printre elevi spre a vedea ce profesii îi atrag. În cadrul orelor de dirigiență s-au dezbătut teme ca: „Idealuri și năzuințe”, „Ce trebuie să stea la baza alegerii profesiei”, „Toate profesiunile sînt frumoase” etc. În școală au fost organizate, în această perioadă, întîlniri cu ingineri, cu muncitori fruntași, cu specialiști din agricultură, vizite la întreprinderile „Automatica” din București, la U.M.T. — Tirgoviște etc.

Temă recapitulativă

Lucrare practică în laboratorul de fizică

Știți ce este instruirea programată?

În pas cu dezvoltarea pedagogiei pe plan mondial, presa pedagogică din țara noastră a publicat în repetate rânduri informații asupra celor mai noi cercetări care urmăresc îmbunătățirea învățămîntului. În cadrul acestor cercetări un loc tot mai însemnat îl ocupă problemele instruirii programate, în legătură cu care au apărut lucrări teoretice și s-au făcut numeroase încercări practice în școli și universități. Originile noii „tehnici” a învățării sînt căutate la Socrate, Descartes sau Lamettrie. În fapt, învățămîntul programat reprezintă o încercare de a răspunde cerințelor pe care impetuoasa dezvoltare a științei și tehnicii, în zilele noastre, le pune în fața pedagogiei.

În ce constă această tehnică? Ce putem folosi din rezultatele cercetărilor de pînă acum? În ce domenii se poate aplica instrucția programată? Care sînt perspectivele și limitele ei?

Iată cîteva întrebări la care vom încerca să răspundem, folosind, sui generis, ceva din tehnica programării.

Vă recomandăm să răspundeți la întrebările ce urmează sau să completați „blancurile” (spații lăsate libere în cuprinsul frazei). Intrucît răspunsul corect urmează în continuare, folosiți o foaie de hîrtie pentru a „masca” ceea ce urmează după întrebarea pe care o citiți. Citiți soluția numai după ce ați formulat propriul dv. răspuns.

- 1 Instrucția programată, pornind de la faptul că fiecare elev înaintea într-un ritm propriu, încearcă o adaptare a procesului învățării la ritmul fiecărui (elev).
- 2 Învățămîntul programat urmărește a asigura o **individualizare** a învățării. (ritmului; nici „procesului” nu-i rău).
- 3 Se poate vorbi, deci, în instrucția programată, de un principiu al ritmului învățării (individualizării).
- 4 Pentru a asigura individualizarea ritmului învățării este necesar să descompunem procesul învățării în **mici pași** (elemente, etape), fiecare corespunzînd unei informații însușite și unei activități de însușire. Prin înlăuntrirea logică a acestor . . . se realizează **progresia** gradată (pași, elemente etc.).
- 5 Instrucția programată realizează astfel principiul gradate. (progresiei; se poate și „instrucției”).
- 6 În învățămîntul tradițional se controlează mai mult **rezultatele** activității elevului. Este necesar, însă, un . . . al întregii activități a elevului, pas cu pas. (control).
- 7 . . . pas cu pas al activității elevului constituie un principiu al instrucției programate. (controlul).
- 8 Pentru a face controlul posibil este necesar ca elevul să dea răspunsuri controlabile (să spună, să scrie, să deseneze, să arate pe hartă etc.). De aici principiul emiterii de către elev a unor . . . controlabile. (răspunsuri).
- 9 Faptul că, după fiecare răspuns al dv. vă indicăm și răspunsul corect vă dă posibilitatea să apreciați imediat dacă ați răspuns . . . Satisfacția reușitei vă oferă o întărire imediată. (corect).
- 10 Reprezentanții instrucției programate critică învățămîntul tradițional pentru că oferă întăririle în mod ne-regulat și la intervale mari după procesul învățării. Ei cer întărirea . . . a răspunsului. (imediată).
- 11 Acesta este principiul . . . imediate a răspunsului. (întăririi).
- 12 Formulați cele 5 principii ale instrucției programate care v-au fost predate pînă aici. Verificați-vă citind paragraful 8 din coloana 2. Dacă aveți greșeli importante, reluați programul de la început.
- 13 Intocmirea unui program presupune specificarea precisă a obiectivelor urmărite, adică a problemelor pe care elevul trebuie să fie capabil să le rezolve la sfîrșitul . . . (programului, instruirii, activității).
- 14 Tot atît de precis trebuie cunoscut și nivelul elevului la începutul . . . (același răspuns ca la „pasul” 13).
- 15 Programul este menit a-l conduce pe elev, pas cu pas, de la nivelul inițial la . . . final. (nivelul).
- 16 Fiecare pas oferă o informație, posibilitatea unui răspuns și întărirea . . . a răspunsului bun. (imediată).

- 17 Pentru ca elevul să dea răspunsul prevăzut de programator, se folosește o adevărată tehnică a sugeriilor acestui (răspuns).
- 18 Răspunsul este sugerat prin apelul la cunoștințele anterioare ale elevului, prin legăturile logice cu pașii anteriori sau chiar prin informația cuprinsă în respectiv. (pasul).
- 19 Acestea sînt sugestiile de conținut. Răspunsul poate fi provocat însă și prin sugestiile realizate cu ajutorul unor elemente de formă, ca de exemplu sublinieri, culori, rime etc. În primii pași ai acestui program, sublinierea unor cuvinte și numărarea de puncte al blancului serveau ca sugestii prin elemente de (formă).
- 20 Tehnica utilizării sugestiilor se împletește cu cea a înlăturării treptate a acestor (sugestii).
- 21 Răspunsurile pe care le-ați dat pînă aici au fost construite de dv. Am folosit ceea ce se numește, în instrucția programată, tehnica răspunsului construit. Există și o tehnică a răspunsului ales dintre mai multe alternative. Pentru a vă face cunoștință cu această tehnică, o vom folosi în pașii următori, consolidînd totodată cunoștințele predate mai sus.
În instrucția programată răspunsurile elevului sînt întărite:
A. Concomitent cu emiteria lor;
B. Înainte de a fi fost emise;
C. Imediat după emiteria lor;
D. La sfîrșitul programului.
Alegeți unul din aceste 4 răspunsuri. (Răspunsul corect este C. Dacă ați răspuns altfel, reluați pașii 9-11).
- 22 În principiu, instrucția programată presupune următoarea desfășurare (alegeți una din alternative):
A. Răspuns, informație, întărire, întrebare;
B. Întrebare, răspuns, informație, întărire;
C. Întărire, informație, răspuns, întrebare;
D. Informație, întrebare, răspuns, întărire. (Răspunsul corect este D. Dacă ați ales alt răspuns, reluați totul).
- 23 Pe parcursul programului, sugestiile (ajutoarele) intervin:
A. Din ce în ce mai puțin;
B. Din ce în ce mai mult;
C. În mod egal. (Răspunsul corect este A. Dacă ați răspuns altfel reluați de la „pasul” 17. Aici ne-am referit la înlăturarea sau ștergerea treptată a sugestiilor).

★

Noi nu v-am oferit în articolul de față un adevărat program, alcătuit după toate regulile programării. A fost numai o încercare, și aceea parțială, de a vă sugera tehnica programării. Răspunzînd corect, ați căpătat o idee asupra instruirii programate, dar numai atît. Ați făcut numai primul „pas”, care v-a permis să desprindeți unele principii ale instrucției programate: 1) individualizarea ritmului învățării; 2) progresia gradată; 3) controlul pas cu pas al activității elevului; 4) emiteria de către elev a unor răspunsuri controlabile; 5) întărirea imediată a răspunsului elevului.

Problema este vastă și în curs de cercetare, fiind subordonată problemei, mai vaste încă, a necesității obiective de a cunoaște cu exactitate nivelul însușirii fiecărei cunoștințe și activitatea mentală a elevului, în toată plenitudinea sa, la fiecare pas al desfășurării programului, în

vederea îndrumării ei. Este clar că răspunsul stimulează atenția elevului și ne informează asupra acesteia, controlează dacă înaintarea are loc gradat, fără a se sări nici o treaptă, oferă prilejul întăririi. Într-un studiu publicat în revista „Programed Instruction”, din decembrie 1964, sînt prezentate diferite funcții logico-didactice ale răspunsului, care ar asigura: aplicații, recunoașterea unor exemple, diferențieri, asociații între noțiuni, scoaterea concluziilor, definiții, trecerea de la o noțiune la alta, fixarea cunoștințelor ș.a. Chiar cu aceasta problema este departe de a fi epuizată.

Drept încheiere vă propunem să reflectați, pe baza tuturor cunoștințelor dv. privind instrucția programată, asupra a două chestiuni mai generale:

a) În ce domenii ar putea fi aplicată instrucția programată?

b) Care sînt avantajele și dezavantajele ei?

Iată ce informații vă putem da noi în această privință:

a) Sfera domeniilor de aplicare a instrucției programate va fi delimitată de experimentele care au loc. Pînă acum s-au obținut succese evidente îndeosebi în studierea programată a diferitelor ramuri ale matematicii, fizicii, chimiei. Cu bune rezultate s-a folosit instrucția programată, în mai multe țări, pentru studierea limbii materne și a limbilor străine. A devenit clasic programul publicat de Enciclopedia Britanică pentru studierea limbii engleze. Se încearcă și învățarea programată a muzicii. În U.R.S.S. metoda a fost folosită îndeosebi pentru repetarea materiei. În S.U.A., Holland și Skinner au experimentat predarea programată a psihologiei, J. Hough a predat „programat” istoria pedagogiei, iar D. Brethower a predat prin programare instrucția programată. Unii autori americani au inițiat chiar învățarea programată a vieții de familie și a „etichetei”.

Și în țara noastră, pe baza unei analize critice a diferitelor forme de programare și a bazelor lor psihologice, a luat în ultimii ani amploare experimentarea instruirii programate. Au apărut lucrări elaborate de cercetători de la Institutul de științe pedagogice (P. Popescu-Neveanu și V. Bunescu, cu colaboratori), de la Institutul de psihologie (T. Slama-Cazacu, U. Schiopu, cu colaboratori), de la Universitatea din Cluj (I. Radu, E. Krau, S. Cozonac) etc. Indicații pentru organizarea instrucției programate în țara noastră au fost date în lucrări ale prof. univ. Stanciu

Stoian și prof. univ. Al. Roșca, membri corespondenți ai Academiei R.P.R. Cercetările din țara noastră merg în general pe linia folosirii instruirii programate ca parte a procesului de învățămînt în școală, ca parte a ansamblului de mijloace didactice. Ca formă de studiu individual credem că ar putea fi folosită pentru studenții de la secțiile fără frecvență, pentru cadrele didactice care se pregătesc pentru examenele de grad etc.

b) Cît despre avantajele instrucției programate, trebuie spus că aceasta menține concentrarea atenției elevilor, îi antrenează într-o activitate individuală sporită, care face să crească profunzimea și trăinicia cunoștințelor lor și să se dezvolte forțele lor cognitive. Cadrele didactice sînt eliberate de unele sarcini cu caracter mecanic, putîndu-se dedica muncii de conținut. Pe lîngă aceasta, analiza materiei în desfășurarea ei logică, gradată, este de natură a ajuta cadrele didactice în structurarea mai judicioasă a materiei de predat, în gradarea ei, în formularea întrebărilor, în perfecționarea manualului.

Se cuvin menționate însă și dezavantajele acestui sistem de instruire. Unele din ele nu aparțin metodei în sine, ci felului în care este folosită: pași prea mici, întărirea uneori inutilă, abuz de analiză în dauna sintezei, repetări plictisitoare. Toate acestea paralizază inițiativa profesorului și duc la un schematism rigid. În parte, aceste lipsuri se datoresc faptului că unii programatori sînt adepții psihologiei behavioriste, care reduce cunoașterea la raportul stimul-răspuns, fără a cerceta rolul conștiinței elevului, varietatea condițiilor interne care mediază influența stimulilor, activitatea analitico-sintetică a gîndirii elevului. Alte dezavantaje sînt determinate de metoda însăși. Astfel, unii pedagogi se plîng că răspunsurile scurte prejudiciază limbajul. Se atrage atenția asupra faptului că întărirea imediată nu pot constitui o motivare eficientă decît la un anumit nivel. Apoi, lipsește latura afectivă, emoțională, a procesului de învățămînt. În sfîrșit, manualele programate sînt voluminoase și costisitoare: un manual de fizică pentru elevii unei singure clase a cerut o tonă și jumătate de hîrtie (pentru fiecare elev 22 de volume a 300 pag.).

Toate acestea ne arată că instrucția programată nu este o rețetă universală și că sînt necesare încă studii serioase pentru a se stabili în ce fel poate ea deveni un auxiliar prețios al profesorului.

Lector. univ. MIRCEA ȘTEFAN

Lección la clase I

Primire de noi pionieri

DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Obiectele la care se va susține examenul de stat la școlile pedagogice și la institutele pedagogice de învățatori în anul 1965, conform ordinului ministrului învățămîntului nr. 419 din 1965, sînt următoarele:

— la școlile pedagogice de învățatori: limba, literatura română și metodică predării limbii romine (scris și oral), matematică (aritmetica și geometria) și metodică predării aritmeticii la clasele I—IV — scris și oral, pedagogia generală — oral, noțiuni de marxism-leninism — oral, istoria României — oral.

— la școlile pedagogice de educatoare: limba, literatura română și metodică predării limbii romine (cunoașterea mediului înconjurător și dezvoltării vorbirii) — scris și oral, pedagogia preșcolară — scris și oral, metodică predării educației fizice — oral, metodică predării cîntului — oral, noțiuni de marxism-leninism — oral, istoria României — oral.

Candidații proveniți de la școlile sau secțiile cu predarea în limbile minorităților naționale dau examen și la limba și literatura maternă și metodică predării limbii materne (la clasele I—IV) — scris și oral.

— la institutele pedagogice de învățatori cu durata de doi ani: limba română, literatura pentru copii și metodică predării limbii romine la clasele I—IV — scris și oral, aritmetica și metodică predării aritmeticii la clasele I—IV — scris și oral, pedagogia generală — oral.

— la școlile pedagogice de educatoare — cursuri fără frecvență, cu durata de 2 ani: limba română, literatura pentru copii și metodică însușirii limbii romine — scris și oral — pedagogia preșcolară — scris și oral, metodică predării educației fizice — oral, metodică predării cîntului — oral.

Candidații proveniți de la institutele pedagogice de învățatori cu predarea în limbile minorităților naționale dau examen și la limba maternă, literatura pentru copii și metodică predării limbii materne la clasele I—IV — scris și oral, iar candidatele de la școlile pedagogice de educatoare, cursuri fără frecvență

cu predarea în limbile minorităților naționale dau examen și la limba maternă — scris și oral, iar în locul metodicii însușirii limbii romine vor da examen la metodică însușirii limbii materne.

La metodici (metodică predării limbii romine, metodică predării limbii materne, metodică însușirii limbii romine, metodică aritmeticii) candidații vor da numai probe orale în cadrul obiectului de învățămînt respectiv.

În legătură cu materia din care vor fi examinați candidații la examenul de stat organizat la școlile pedagogice de învățatori și educatoare se precizează următoarele:

— la literatura română, literatura maternă, istoria României și noțiuni de marxism-leninism candidații vor fi examinați din programele examenului de maturitate publicate în „Gazeta învățămîntului” nr. 790 din 19 februarie 1965.

— la limba română (gramatică) limba maternă (gramatică), metodici, matematică, pedagogie generală și pedagogie preșcolară candidații vor fi examinați din programele studiate în anii I—VI ai școlii pedagogice.

Candidații de la institutele pedagogice de învățatori vor fi examinați din programele studiate în anii I și II.

★

Absolvenții școlilor medii de artă vor susține examen atît la disciplinele prevăzute pentru absolvenții școlilor medii de cultură generală, cît și la următoarele discipline de specialitate:

a) Școli medii de muzică

1. Instrument principal — interpretarea pieselor pregătite pentru examen, la nivelul indicat de programa clasei a XII-a și citire la prima vedere a unei piese de nivelul ultimei clase.

2. Teorie-solfegii — examen oral din materia prevăzută în programa de învățămînt a claselor VIII—XII (dicteu melodic, solfegiu la prima vedere și o problemă teoretică).

b) Școli medii de arte plastice

1. Desen artistic — un studiu în creion după cap-clasic, model din ghips și un studiu de por-

tret cu mîini, după model viu, în creion sau carbune, de dimensiunile 70/50 cm., ce se vor realiza în 24 ore (trei zile consecutive).

2. Pictură sau sculptură (la alegere) — un studiu în ulei după natură statică (pentru pictură) sau un studiu de cap după model viu (pentru sculptură); durata 16 ore (două zile consecutive).

Probele de examen la disciplinele de specialitate prevăzute mai sus se desfășoară imediat după susținerea ultimelor probe la disciplinele de cultură generală.

La disciplinele de cultură generală, candidații de la școlile medii de artă vor fi examinați după programele publicate în „Gazeta învățămîntului” nr. 790 din 19 februarie 1965, cu excepția limbii franceze la care vor fi examinați după următoarea programă:

Perioadele importante și curentele literare: Evul mediu, Renașterea. François Rabelais: Comment Pantagruel persuade Panurge de prendre conseil d'un fou. Clasicismul. Pierre Corneille: Le Cid — Scène de la provocation en duel (acte II, scène 2). Molière: l'Avare — Harpagon chasse la Flèche (acte I-er, scène 3). La Fontaine: Les Animaux malades de la peste. Iluminismul. Voltaire: Zadig. Denis Diderot: La Religieuse (fragment). Romantismul. Victor Hugo: Les Misérables — Cosette cote à cote dans l'ombre avec l'inconnu. Honoré de Balzac: Eugénie Grandet (fragment). Stendhal: La vie de H. Brulard (fragment). Emile Zola: Germinal (fragment). Guy de Maupassant: Le Père Milon. Anatole France: Le crime de Sylvestre Bonnard (fragment). Literatura sec. al XX-lea. Romain Rolland: Jean Christophe. Henri Barbusse: La Conversion de Ion Grecea. Louis Aragon: Vers d'Almanach.

La gramatică se va examina din problemele de morfologie și sintaxă prevăzute în programa claselor VIII—XI, pe bază de exerciții și traduceri ușoare din limba franceză în limba română și din limba română în limba franceză. Aceste exerciții vor cuprinde materialul lexical uzual învățat în clasele VIII—XII. Se poate folosi dicționarul.

Ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc

(Urmare din pag. 1-a)

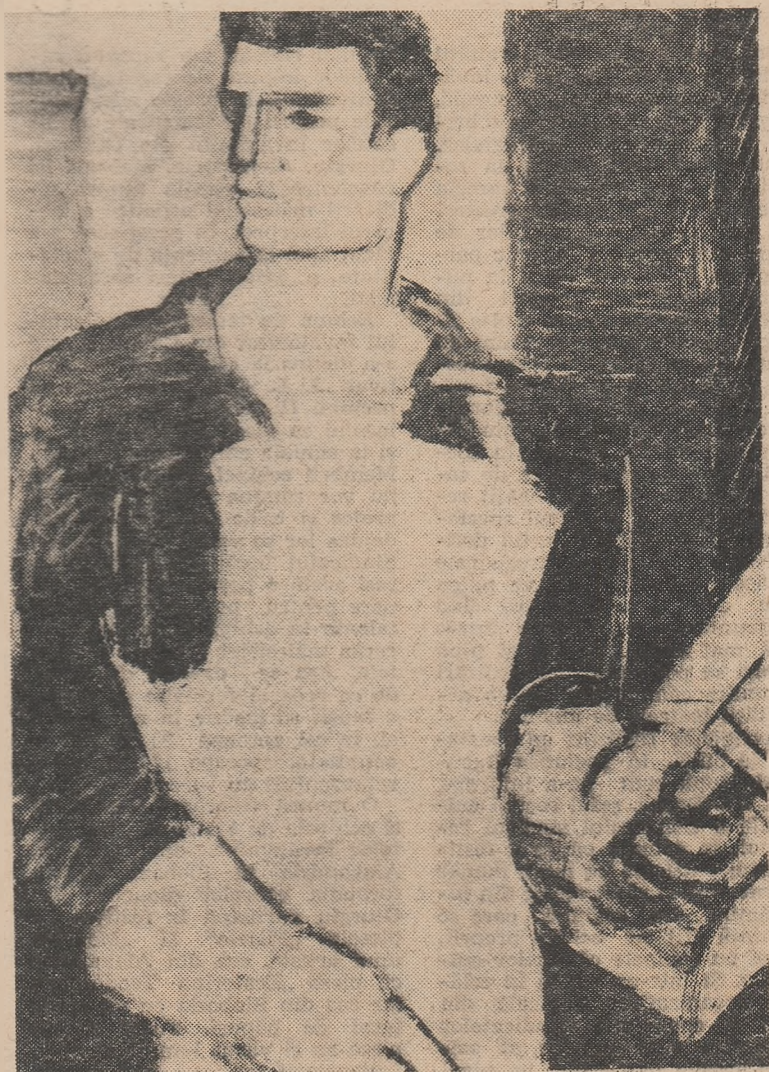
mintese se face simțită cu tot mai multă vigoare prezența uriașelor forțe ale socialismului și păcii, ale transformărilor innoitoare pe drumul progresului social.

Marile demonstrații care au loc la 1 Mai anul acesta, în lumea întreagă, reflectă năzuința fierbinte a popoarelor spre pace, convingerea că există deplină posibilitate ca, prin unirea într-un uriaș front de luptă a tuturor forțelor contemporane ale păcii, războiul să fie preîntîmpinat, să se asigure triumful primei-piilor coexistenței pașnice între țări cu orînduirii sociale diferite. Incercările cercurilor imperialiste agresive de a menține sau aprinde focare de neliniște, de a înăbuși prin forța armelor mișcarea de eliberare a popoarelor, incercări care și-au regăsit recent expresia în operațiile de război ale S.U.A. în Vietnam, impun vigilență neslăbită, eforturi unite și hotărîte din partea tuturor forțelor păcii pentru zădărnicierea oricăror acțiuni agresive. Poporul nostru iubitor de pace își exprimă solidaritatea cu lupta dreaptă a poporului vietnamez, condamnă actele de agresiune împotriva R. D. Vietnam.

Aducîndu-și contribuția sa activă la apărarea păcii, R. P. Română militează alături de celelalte țări socialiste și de alte țări iubitoare de pace pentru desîntinderea încordării în lume și zădărnicierea acțiunilor agresive ale imperialismului, pentru apărarea dreptului popoarelor de a dispune singure de soarta lor, pentru dezvoltarea colaborării internaționale pe baza principiilor coexistenței pașnice între state cu sisteme sociale diferite.

În lumina liniei trasate de Declarația C.C. al P.M.R. din aprilie 1964, România își bazează relațiile sale internaționale pe principiile de neclintit ale respectării independenței și suveranității, ale egalității popoarelor, ale respectului reciproc și neamestecului în treburile interne.

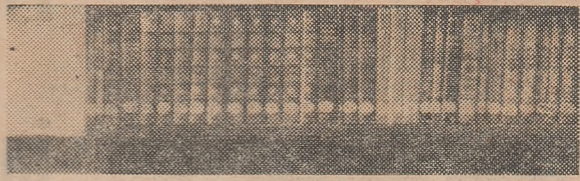
De 1 Mai, însufleții de bilanțul realizărilor obținute sub conducerea partidului, oamenii muncii din țara noastră, printre care și slujitorii școlii, își afirmă încrederea nețărmurită în justiția politicii P.M.R., hotărîrea de a pași spre noi succese sub steagul său glorios, dau glas sentimentelor de profundă prietenie cu popoarele țărilor socialiste, de solidaritate internațională cu toți cei care luptă pentru pace, democrație și socialism.

Prof. Ion Sevaste

Portret de sudor

CĂRȚI

Din experiența predării desenului

Lucrarea „Din experiența predării desenului în școala generală de 8 ani”, de Maria Palade și Maria Mirza, apărută în Editura didactică și pedagogică, tratează principalele probleme ale predării desenului la clasele I-IV. Sint analizate pe rând problemele predării desenului după natură, ale desenului decorativ și desenului tematic, ca și ale organizării convorbirilor despre artă cu copiii. Valoarea lucrării este sporită de faptul că experiența prezentată este ilustrată printr-un număr impresionant de desene (ale autoarelor și ale unor elevi), ca și prin reproducerea după arta populară și după tablourile unor pictori de seamă din țara noastră. Dacă desenele

executate de autoare întăresc prin grafică afirmațiile cuprinse în lucrare, desenele executate de copii reflectă specificul particularităților de înțelegere și execuție ale acestora, relevând inclinațiile lor, sensibilitatea de care fac dovadă, posibilitățile lor de exprimare liberă și originală.

Ar fi fost de dorit să se stăruie mai mult asupra locului și rolului desenului în educația multilaterală a elevilor mici. Trebuie relevat de asemenea faptul că stabilirea etapelor pentru formarea deprinderilor tehnice de desen nu corespunde unui criteriu unitar și că nu se precizează exercițiile indicate pentru fiecare etapă. În unele locuri se face o analogie rigidă între principiile didactice generale și prin-

ciplinele educației estetice, fără a se ține seama de faptul că în educația estetică intervin și aspecte specifice. De asemenea, deși are în vedere particularitățile de vîrstă, lucrarea privește aceste particularități fără o diferențiere de la o clasă la alta și trece prea ușor peste particularitățile individuale, peste inclinațiile și preferințele unor elevi.

Cu toate aceste scăderi, lucrarea rămîne valoroasă prin faptul că înfățișează o experiență pozitivă și dă o îndrumare utilă, răspunzînd în mare măsură cerințelor pe care le ridică predarea desenului.

N. CONSTANTINESCU
Brașov

Compozitori și muzicologi români

Recent expus în vitrinele librăriilor, lexiconul „Compozitori și muzicologi români”, apărut în Editura muzicală a Uniunii Compozitorilor din R.P.R. sub redacția lui Viorel Cosma a trezit interesul firesc al muzicienilor, care au salutat cu căldură acest început de lexicografie muzicală în țara noastră.

Reprezentînd o privire asupra a trei secole de creație muzicală românească, volumul cuprinde un număr de peste 200 de muziceni, începînd de la Ion Căianu (1629-1687) și ajungînd pînă în zilele noastre. Sub portretul muzicianului menționat sînt trecute datele vieții sale, studiile, principalele repere ale activității creatoare, lista lucrărilor pe genuri de creație (cu indicații discogra-

fică — după caz) și specificarea bibliografiei. Lucrarea constituie astfel nu numai un mijloc de documentare pentru cele mai variate categorii de cititori și o bază de cercetare pentru muzicologi, ci și un auxiliar pentru profesorii de muzică și elevi, care o pot folosi la cursurile de literatură muzicală și de istorie a muzicii din școlile speciale de muzică și din școlile de cultură generală.

La baza muncii de redactare pare să fi stat criteriul selectivității. Așa se explică probabil faptul că din cuprinsul lexiconului lipsesc unele nume. Bibliografia este de asemenea limitată numai la cărțile și studiile importante. Intrucît nădăjduim că

această ediție va fi urmată de o altă, am propune ca, renunțîndu-se la maxima selectivitate, să se indice creația completă a fiecărui compozitor și muzicolog, ca și unele aprecieri cu caracter general, referitoare și la plasarea ei în contextul vieții muzicale a epocii respective și la tendințele manifestate în creație.

Și așa cum a apărut în prima ediție lexiconul reprezintă o contribuție importantă din punct de vedere muzicologic, fiind în același timp o carte accesibilă, prin caracterul concentrat al redactării, atît cititorilor din țară cît și celor de peste hotare.

FLORIN GEORGESCU

Pregătiri pentru festivalul bienal „I. L. Caragiale”

Pe primul plan al activității culturale a sindicatelor din învățămînt stau în această perioadă, pregătirile pentru Festivalul bienal de teatru „I. L. Caragiale”.

Din știrile care sosesc la redacția noastră se poate aprecia că actuala ediție înregistrează creșteri atît în numărul formațiilor de membri ai corpului didactic participante la festival cît și în numărul artiștilor amatori din școli. Pe de altă parte, multe echipe teatrale din învățămînt au acumulat, în perioada care a trecut de la cel de-al III-lea festival și pînă în prezent, o valoareasă experiență artistică. Totodată s-au afirmat noi talente, în special dintre noile promoții de cadre didactice, s-au îmbogățit repertoriile, ca și numărul spectacolelor prezentate. Bilanțul definitiv al acumulărilor înregistrate în această direcție se va putea face desigur mai tîrziu, cînd confruntările vor ajunge într-o fază mai avansată. Dar și pînă atunci se pot consemna realizări în multe compartimente ale activității teatrale de amatori.

Asemenea realizări se constată, de pildă, în regiunea București. După cum ne-a informat tov. Gh. Badea, șeful secției culturale a Consiliului sindical regional, la actuala ediție a festivalului participă un mare număr de membri ai sindicatelor din învățămînt din regiune, care se prezintă atît cu echipe proprii, cît și cu echipele căminelor culturale. Și într-un caz și în celălalt organizațiile sindicale din școli și comitetele sindicatelor respective s-au îngrijit să asigure acestei participări un nivel

cît mai ridicat sub raportul cerințelor impuse de regulamentul festivalului. În aceste zile, echipele proprii de teatru ale sindicatelor învățămînt din Călărași, Giurgiu, Alexandria, Slobozia își concentrează atenția asupra ridicării măiestriei artistice a fiecărui interpret. În acest scop s-a făcut apel la asistența de specialitate a unor actori profesioniști.

Echipa de teatru a Sindicatului învățămînt din Călărași, care s-a distins la cel de-al II-lea festival „I. L. Caragiale” obținînd premiul II pe față pentru spectacolul cu piesa „Nila”, participă și la actuala ediție a festivalului. Membrii echipei nădăjduiesc că nu vor rămîne nici acum mai prejos și e de presupus că nădejdea lor se va împlini, intrucît Sindicatul învățămînt din Călărași arată o permanentă preocupare pentru promovarea de noi talente în echipă și pentru ridicarea măiestriei artistice a acesteia. Așa se explică de altfel de ce această formație de teatru a reușit să înscrie în repertoriul ei, în cei aproape 20 de ani de activitate, aproape 100 de piese reprezentate cu succes.

O muncă valoroasă desfășoară și echipele de teatru ale sindicatelor învățămînt din Giurgiu, Alexandria și Slobozia. Astfel, formația cadrelor didactice din Giurgiu participă la festival cu piesele „Fiicele” și „Moartea unui artist”, cea din Alexandria cu piesa „Ecaterina Teodoroiu”, iar cea din Slobozia cu un spectacol de păpuși. Toate aceste piese au și văzut lumina rampei. Instructorii continuă însă munca

de finisare, deoarece doresc să obțină la cel de-al IV-lea festival confirmarea creșterii valorii artistice a formațiilor lor.

Merită a fi relevată și activitatea echipei de teatru a cadrelor didactice din Galați. Cu ani în urmă, această echipă era mereu întrecută de echipa similară din orașul vecin, Brăila. Dacă gălățenii aveau întîietate la toate întrecerile dintre coruri, brăilenii aveau în schimb o formație de teatru superioară. Iată însă că de cîțiva ani echipa de teatru a cadrelor didactice din Galați începe să obțină succes după succes. Repertoriul se îmbogățește mereu, numărul spectacolelor de asemenea. La edițiile anterioare ale festivalului „I. L. Caragiale”, artiștii amatori din rîndurile cadrelor didactice gălățene ocupă locuri fruntașe în etapele raionale și regionale. Pe scena Teatrului de Stat din Galați ei dau deseori spectacole apreciate nu numai de spectatorii din învățămînt. La actuala ediție a festivalului gălățenii se prezintă cu piesele „Fata cu pistriul” și „Dezertorul”. Nu-i de mirare, de aceea, că echipa de teatru a Sindicatului învățămînt din Brăila este cea care trebuie să se pregătească acum intens pentru a-și recuceri locul. Ea are și condițiile și posibilitățile necesare.

Perioada care a mai rămas pînă la etapa raională a concursului trebuie astfel folosită încît să ducă atît la creșterea nivelului spectacolelor pregătite pentru festival cît și la ridicarea nivelului artistic general, al fiecărei echipe.

R. NICOLAU

CORESPONDENȚĂ

CHIROIU - URZICENI

Colectivul secției de învățămînt a raionului Urziceni — ne scrie prof. Alexandru Costă — manifestă un interes deosebit pentru îndrumarea activității cercurilor pedagogice, orientînd tematica lor spre problemele cele mai importante ale procesului de învățămînt. În cadrul cercului de istorie, de pildă, s-a discutat tema „Folosirea lucrărilor clasice marxism-leninismului și a documentelor P.M.R. în lecțiile de istorie a patriei”, în cadrul cercului directorilor de școli tema „Munca metodică în perioada încheierii anului școlar” etc. Astfel de teme, dînd cadrelor didactice posibilitatea să discute în amănunt aspecte esențiale ale muncii din școală, le ajută efectiv în îmbunătățirea acestei munci.

COMĂNEȘTI

În acest an școlar, în cercurile pe materii ale elevilor Școlii medii din Comănești — ne comunică prof. Gh. Movilă — s-a desfășurat o activitate rodnică. Recent, conducerea școlii a organizat o ședință comună a acestor cercuri, la care s-au prezentat cele mai bune lucrări discutate în ședințele din cursul anului. La ședință au fost invitați, pe lîngă membrii cercurilor și elevii fruntași ai Școlii medii din Moinești.

Printre lucrările expuse la ședința comună un deosebit interes au stîrnit lucrările „Realismul operei lui Ion Creangă” și „Figurile de matematicieni români”. În general lucrările, ca și discuțiile purtate în jurul lor, au dovedit temeinica pregătire a elevilor.

BÎRLAD

Un aport important la buna pregătire a elevilor li duc și cercurile pe materii de la Școala medie „Gheorghe Gheorghiu-Dej” din Birlad. După cum ne scrie prof. C. Clisu, elevii clasei a XI-a de la această școală au primit un ajutor de preț, de exemplu, prin cercul de matematică, în care recent a fost prezentat referatul „Aplicații ale calculului vectorial”. De asemenea, la cercul de limba română elevii au ascultat referate închinată vieții și operei lui Mihail Eminescu, Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu și altor scriitori care figurează în programa examenului de maturitate. Membrii cercurilor tehnice de radio, foto etc. sînt și ei ajutați în completarea cunoștințelor de fizică, matematică etc.

SIBIU

Cabinetul metodic de pe lîngă secția de învățămînt a orașului Sibiu a organizat recent o consfătuire cu educatoarele din oraș. Tema acestei consfături, ne informează tovarăsa Ana Jimon, a fost „Vizitele, plimbările și excursiile ca mijloc de îmbogățire a cunoștințelor”. Referatul a subliniat faptul că aceste forme de activitate largesc orizontul preșcolarilor. le dezvoltă aptitudinile, le formează calități morale.

Discuțiile, concretizînd cele spuse în referat, au arătat rezultatele obținute de educatoarele din oraș prin organizarea unor vizite în fabrici, pe șantiere, la cooperativele agricole de producție etc.

VULTURENI-GHERLA

În aceste zile de primăvară elevii Școlii de 8 ani din comuna Vultureni participă, alături de profesori, la numeroase acțiuni patriotice de înfrumusețare a comunei. Zilele trecute, ne comunică prof. Aurel Anton, elevii au plantat pe o suprafață de 6 ha de teren erodat 44 000 de puieți, care vor furniza cooperativei agricole de producție zeci de mi de araci pentru vița de vie. Pentru a da un aspect frumos plantațiilor, elevii, îndrumați de profesorul de științe naturale, au împrejmuit cele 26 ha de vie cu gard viu.

BUCUREȘTI

Recent, ne comunică prof. Augustin Macarie, la clasa a VIII-a „A” de la Școala generală de 8 ani nr. 123 din Capitală s-a ținut o interesantă oră de dirigenție. În cadrul acestei ore au fost citite o serie de scrisori primite de colectivul de elevi din partea unor organizații U.T.M. din întreprinderi care, ca urmare a solicitării elevilor, le-au relatat aspecte din viața și munca tinerilor muncitori. În discuțiile purtate elevii, însuflețiți de exemplul utemiștilor din întreprinderi, și-au manifestat hotărîrea de a obține rezultate cît mai bune în munca lor.

La sfîrșitul orei diriginta a prezentat elevilor, cu ajutorul unor diafilme, imagini care ilustrează munca tinerilor de la Combinatul siderurgic din Hunedoara și de la uzinele „Tractorul” din Brașov.

LIPOVA-BANAT

Elevii Școlii medii din Lipova au avut de curînd o mare bucurie: școala lor s-a înnoit cu încă 5 săli de clasă, spațioase și luminoase. Acest lucru, ne comunică tov. Milentie Catina, va contribui în mare măsură la îmbunătățirea desfășurării procesului instructiv-educativ.

MĂXINENI-GALAȚI

Tov. Stan Gh. Plopeanu, directorul Școlii medii din Măxineni, ne vorbește într-o scrisoare despre atenția pe care o acordă colectivul didactic muncii cu părinții. Pentru a-și înarma pe aceștia cu cunoștințe pedagogice, în ședințele lectoratului pentru părinți au fost dezbătute teme ca: „Preadolescenții și adolescenții”, „Să cultivăm spiritul de prietenie și colegialitate la copii”, „Munca — mijloc și scop al educației” și altele.

De asemenea, profesorii colaborează în permanență cu familia și pentru a asigura o bună frecvență și disciplină în școală. În acest trimestru, datorită numeroaselor vizite la domiciliu și discuțiilor purtate cu părinții s-a realizat o bună frecvență la toate clasele.